

Omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Sisällysluettelo

Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
Hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet	4
Omistajaohjaukset ja omistajaohjauksen tuloksellisuus	4
Konserniohjeen soveltaminen	5
Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
Konserniohjeen sitovuus	5
Hyvinvointialueen toimielinten tehtävät konserniohjauksessa	6
Hyvinvointialuekonsernin valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus	7
Konsernin rahoitus ja maksuliikenne	9
Hyvinvointialueen toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla	10
Konsernin sisäiset palvelut ja keskitetyt tukipalvelut	10
Viestintä	10
Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	10
Velvollisuus hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa	11
Hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelu, varautuminen ja näiden yhteensovittaminen hyvinvointialuekonsernissa	12

Aluevaltuusto 12.12.2023 § 130
Edunvalvontajaosto 7.4.2026 § 10
Aluehallitus 28.4.2026 § 107
Aluevaltuusto 18.5.2026

Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Vantaan ja Keravan hyvinvointialuekonserni muodostuu hyvinvointialueesta ja sen tytäryhteisöistä. ~~Hyvinvointialueella ei konserniohjeen laadintahetkellä ole tytäryhteisöjä. Konserniohje on kuitenkin tarkoituksenmukaista laatia siten, että se huomioi jo mahdolliset tytäryhteisöt.~~ Konserniohjeen päivityshetkellä hyvinvointialueella ei ole tytäryhteisöjä. Konserniohje on kuitenkin laadittu siten, että se ottaa huomioon mahdolliset tulevat tytäryhteisöt. Mikäli hyvinvointialue perustaa tytäryhteisön, konserniohje päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta.

Hyvinvointialueen tytäryhteisöjä ovat hyvinvointialueen kokonaan tai 50 %:n enemmistöosuudella omistetut omistamat yhtiöt sekä säätiöt ja muut yhteisöt, joissa hyvinvointialue käyttää määräysvaltaa. Nämä konserniyhteisöt ovat kukin erillisiä oikeushenkilöitä ja kirjanpitovelvollisia.

Hyvinvointialueen omistajaohjauksesta säädetään laissa hyvinvointialueesta (611/2021, [hyvinvointialue](#)). [Hyvinvointialuelain](#) 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. ~~48 §:n mukaan~~ Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

[Hyvinvointialuelain](#) 49 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa. ~~49 §:n mukaan~~ Hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. ~~49 §:n mukaan~~ Omistajaohjauksella varmistetaan myös avoimuuden ja viestinnän samoin kuin palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen. Asukkaille palveluita tuottavissa yhtiöissä tulee huomioida osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen omistajaohjauksen strategisen johtamismallin muodostavat Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategia, konserniohje sekä omistajapoliittiset periaatteet. Hyvinvointialuekonsernin tytäryhtiöiden omistajaohjaukseen kuuluu vuosittain asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden seuranta.

Konserniohjeella mahdollistetaan konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen sekä hyvinvointialueen konserniyhteisöstä saaman tiedonkulun tehostaminen.

Hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ovat seuraavat:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue voi omistaa osakkeita yhtiöistä, joita se tarvitsee palvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen järjestämisessä. Sidosyksikköyhteisöjen (inhouse) omistaminen on yksi keino organisoida omaa toimintaa yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hyvinvointialue voi perustellusta syystä omistaa myös markkinoilla toimivia yhteisöjä.

Hyvinvointialue arvioi omistuksiaan vaikuttavuuden, tuloksellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.

Hyvinvointialue päättää ohjauksen ja valvonnan tarpeesta yhteisökohtaisesti perustuen kunkin yhteisön strategiseen tai operatiiviseen rooliin sekä yhteisön toimialan tai liiketoimintaympäristön perusteella.

Hyvinvointialue tarkastelee ja kehittää omistuksiaan aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden hyvinvointialuestrategia ja hyvinvointialueen kokonaisuus. Omistuksia hankittaessa tai niistä luovuttaessa huomioidaan tarkoituksenmukaisin palvelujen järjestämistapa sekä omistajaohjauksen tavoitteet kunkin omistuksen osalta.

Omistajaohjaukset ja omistajaohjauksen tuloksellisuus

Omistajaohjauksen kokonaisuutta tarkastellaan vuosittain osana omistajaohjauksettien päivittämistä. Yhteisökohtaisten omistajaohjauksettien tarkoituksena on tuoda selkeästi havainnollistettuna esille hyvinvointialueen kokonaiskuva yhtiöstä, sen riskeistä ja tavoiteasetannasta. Yhteisökohtaiset omistajaohjaukset kokoavat yhteen hyvinvointialueen asunto-osake- ja yhtiöomistuksiin liittyvän keskeisen tiedon.

Omistajaohjauksorteissa käsitellään yhtiökohtaisesti hyvinvointialueen omistusta yhtiöstä, hyvinvointialueen vaikuttamista ja edustamista yhtiössä (mm. yhtiökokous- ja osakaskokoukset ja niitä koskeva viranhaltijavastuu), millaisia palveluita yhtiö tuottaa ja mikä on hyvinvointialueen ostokokonaisuus yhtiöltä, yhtiön omistuksen riskienarviointi sekä huomiot yhtiötä koskien sekä omistajaohjauksen tavoitteet tuleville vuosille.

Yhteisökohtaisten omistajaohjauksettien tarkoituksena on tuoda yhdellä dialla selkeästi havainnollistettuna esille hyvinvointialueen kokonaiskuva yhtiöstä, sen riskeistä ja tavoiteasetannasta. Omistajaohjauksettien avulla varmistetaan, että omistuksiin liittyvä päätöksenteko on suunnitelmallista, tavoitteellista ja läpinäkyvää. Ne toimivat työkaluna sekä johdolle, että päättäjille arvioitaessa yhtiöomistusten strategista merkitystä ja kehitystä pitkällä aikavälillä.

Omistajaohjaus on tuloksellista ainakin, kun:

- Hyvinvointialue osallistuu aktiivisesti yhtiöiden yhtiö- ja osakaskokouksiin sekä muihin kokouksiin (neuvottelukunnat, omistajakokoukset jne.)

- Hyvinvointialueen edustajat nimetään yhtiökohtaisesti vuosittain erillisellä viranhaltijapäätöksellä
- Hyvinvointialue saa tietoa yhtiön taloudesta ja toiminnasta
- Omistajan ennakkokäsitys hankitaan konserniohjeen edellyttämässä asioissa riittävän varhaisessa vaiheessa
- yhtiökohtaisia omistajaohjaukskortteja päivitetään kerran vuodessa
- hyvinvointialueella on asetettu jokaiselle yhtiölle yhtiökohtaiset tavoitteet vähintään seuraavalle vuodelle
- jokaiselle yhtiön osalta tunnistetaan omistukseen liittyvät riskit osana yhteisökohtaisten omistajaohjaukskorttien päivittämistä

Konserniohjeen soveltaminen

~~Hyvinvointialueesta annetun lain~~ Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaan konserniohjetta sovelletaan hyvinvointialueen tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

~~Hyvinvointialueesta annetun lain~~ Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Konserniohjeen sitovuus

Käyttäessään omistajaohjausta hyvinvointialue ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yleisesti yhtiön toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki, yhtiöjärjestys, osakassopimus ja konserniohje edellä mainitussa järjestyksessä.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai hyvinvointialueen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai hyvinvointialuekonsernille.

Liikesalaisuuden piiriin kuuluvat ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään emoyhteisönä toimivassa hyvinvointialueessa salassa pidettävänä.

Hyvinvointialueen toimielinten tehtävät konserniohjauksessa

Lain hyvinvointialueesta 50 §:n mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 6. luvussa määrätään omistajaohjauksesta.

Lain hyvinvointialueesta 50 §:n mukaan konsernijohto vastaa hyvinvointialuekonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Aluevaltuuston rooli

- päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta

Aluehallituksen rooli

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta aluevaltuustolle;
- vastaa konsernirakenteen strategisesta kehittämisestä;
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon;
- antaa aluevaltuustolle puolivuositain raportin tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä;
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta sekä teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä;
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset aluevaltuuston puheenjohtajiston kanssa;
- ohjaa ja valvoo omistajana konserniyhteisöjä siten, että nämä toimivat hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun, aluevaltuuston hyväksymien omistajaohjauksen periaatteiden ja aluevaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti;
- vastaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan täytäntöönpanosta;
- arvioi aluevaltuuston yhtiöille ja säätiöille asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista;
- seurata ja arvioida tytäryhtiöiden hallitustyöskentelyn edellyttämää asiantuntemusta, toimialatuntemusta, kokemusta ja riippumattomuutta;
- päättää osakassopimuksista;
- antaa hyvinvointialueen ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa;
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista;
- nimeää hyvinvointialueen ehdokkaat tytäryhteisöjen, HUS-yhtymän sekä osakkuusyhteisöjen hallitukseen sekä muihin toimielimiin;

- nimeää yhtiökokousedustajat tytäryhteisöjen sekä osakkuusyhteisöjen osalta sekä yhtymäkokousedustajan HUS-yhtymän osalta ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Edunvalvontajaosto

- valmistelee liikelaitosten, tytäryhtiöiden ja säätiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet;
- valmistelee osaltaan esitykset konsernin omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- seuraa ja arvioi tytäryhtiöiden hallitustyöskentelyn sekä liikelaitosten johtokuntien edellyttämää asiantuntemusta, toimialatuntemusta, kokemusta ja riippumattomuutta.

Hyvinvointialuejohtajan/konsernipalvelujen toimialajohtajan rooli

- nimeää hyvinvointialueen ehdokkaat muiden yhtiöiden/yhteisöjen hallituksiin;
- nimeää muut yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Hyvinvointialuekonsernin valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Konsernin valvonta, raportointi ja riskienhallinta

Aluevaltuusto on hyväksynyt hyvinvointialueesta annetun lain 22 §:n mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Lisäksi aluehallitus on hyväksynyt sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat -asiakirjan, joka konkretisoi aluevaltuuston määrittelemiä perusteita.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Hallituksen tulee arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä myös riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Raportointi ja riskienhallinta

Lain hyvinvointialueesta Hyvinvointialuelain 121 §:n mukaan hyvinvointialueen tytäryhteisön sekä 118 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhtiön on annettava aluehallitukselle hyvinvointialuekonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa pyydettyä toimielimiensä pöytäkirjat viipymättä konsernijohtolle. Tytäryhteisön tulee antaa pyydettyä seuranta varten

konsernijohtolle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen toimitusjohtaja raportoi konsernijohtolle osavuosisikatsauksen, talousarvion ja tilinpäätöksen. Tarvittaessa tytäryhteisön ja osakkuusyhteisön toimitusjohtaja esittelee konsernijohtolle toiminta- ja talousluvut.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta merkittävästä riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla lähtökohtaisesti kalenterivuosi, ellei siitä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, hyvää kirjanpitolapaa sekä mahdollisia konsernisäännöksiä.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa konsernijohtolle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta sekä tiedonannon määräajoista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta arvioi aluevaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta käsittelee ja hyödyntää konsernijohtoon raporteista, omistajaohjauksorteista sekä tilinpäätös- ja osavuosisraportoinnista saatavaa tietoa arviointityössään. Tarkastuslautakunnan tiedonsaanti konserniyhteisöistä toteutetaan pääsääntöisesti konsernijohtoon kautta. Konsernijohto huolehtii siitä, että konserniyhteisöiltä saadaan arviointityöhön tarvittavat tiedot ja asiakirjat tämän konserniohjeen raportointi- ja tiedonantomenettelyjen mukaisesti.

Sisäinen tarkastus

Hyvinvointialueen oma sisäinen tarkastus: Hallintosäännön mukaan sisäinen tarkastaja vastaa sisäisen valvonnan toiminnoista ja raportoi hyvinvointialuejohtajalle. Sisäinen tarkastus voidaan järjestää myös esimerkiksi yhteistoimintana muiden hyvinvointialueiden kanssa tai sitä voidaan hankkia ulkopuolisilta palvelujentuottajilta. Aluehallitus päättää sisäisen tarkastuksen toimintaohjeesta sekä vuosisuunnitelmasta.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäinen tarkastus konsultoi ja arvioi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisöissä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit tunnistettu ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöjen sisäinen tarkastus voidaan toteuttaa joko hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen palveluna tai ostopalveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Hyvinvointialueen sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot ja asiakirjat, kun tarkastus suoritetaan toimeksiantoon perustuen. Hyvinvointialueen sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

Konsernin talouden suunnittelu ja ohjaus

Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat hyvinvointialueen strategia ja siihen sisältyvä omistajapolitiikka, yhtiön liiketoiminta, hyvinvointialueen ja yhtiön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista. Hyvinvointialuekonsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhteistoiminnassa konsernin kokonaisedun, rajallisten resurssien tehokkaan käytön sekä varallisuusarvon säilyttämisen ja kasvattamisen varmistamiseksi.

Aluevaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu hyvinvointialuestrategiasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua aluevaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen hallitus vastaa asianmukaisen taloushoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Tytäryhteisöjen strategista suunnittelua ohjaa osaltaan aluevaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Tytäryhteisöjen tulee laatia niille asetettujen tavoitteiden pohjalta vuosittain talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä rahoitus- ja investointisuunnitelma.

Konsernin rahoitus ja maksuliikenne

Koko konsernin maksuliikennettä ja maksuvalmiutta hoidetaan yhteisen konsernitilin kautta, jossa kaikki tytäryhtiöt ja erikseen sovitut muut konserniyhteisöt ovat mukana. Hyvinvointialue vastaa tilin hallinnoimisesta ja likviditeetin hankkimisesta sekä likvidien rahavarojen sijoittamisesta. Hyvinvointialueen ja tiliin liittyvien yhteisöjen kanssa tehdään sopimukset, joissa sovitaan tilin sisäisistä veloitus- ja hyvityskoroista ja luottolimiiteistä sekä tilihoitoon liittyvistä menettelytavoista.

Jos konsernitilin asiakkaalla on pysyvästi enemmän rahavaroja kuin mitä maksuliikenteen ja maksuvalmiuden hoitoon tarvitaan, niiden sijoittamisesta voidaan sopia erikseen konsernijohtoon kanssa.

Lainan ottamisessa, vakuuden antamisessa ja muissa rahoitusjärjestelyissä yhtiöillä on neuvotteluelvoite eli tytäryhtiön hallituksen on hankittava omistajan ennakkokäsitys asiaan.

Hinnoittelu hyvinvointialueen ja yhtiöiden välisissä transaktioissa ja rahoituspalveluissa on markkinahinnan mukainen.

Hyvinvointialueen toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla

Hyvinvointialueen hoitaessa [hyvinvointialuelain](#) [lain hyvinvointialueesta](#) 6 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöttämisvelvollisuus). Tilanteet, joissa hyvinvointialue ei ainakaan hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, todetaan lain 131 §:ssä.

Konsernin sisäiset palvelut ja keskitetyt tukipalvelut

Hyvinvointialueen konsernijohto vastaa siitä, että hyvinvointialueella ja sen konserniyhteisöillä on käytettävissään laadukkaat ja kokonaisedulliset tuki- ja muut yhteiset palvelut. [Hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus sekä hyvinvointialuejohtaja sekä konsernipalvelujen toimialajohtaja.](#)

Hyvinvointialueen konserni järjestää konserniyhteisöjen tarvitsemat tuki- ja muut yhteiset palvelut lähtökohtaisesti keskitetysti, joko hyvinvointialueen tai jonkun konserniyhteisön tuottamana. Siltä osin, kun konserniyhteisöjen tarvitsemia palveluja ei ole hyvinvointialueen sisältä saatavissa tai niiden käyttö ei ole arvioitu tarkoituksenmukaiseksi yhdessä omistajaohjauksen kanssa, palvelut hankitaan markkinoilta.

Viestintä

Hyvä hallinto edellyttää luotettavaa ja riittävää tiedottamista. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on riittävää ja että se täyttää [hyvinvointialuelain](#) [lain hyvinvointialueesta](#) vaatimukset. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida julkisuus- ja salassapitosäännökset. Tiedottamisesta vastaa tytäryhteisön toimitusjohtaja tai vastaava sekä hallitus.

Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Hyvinvointialueen luottamushenkilöllä on oikeus saada hyvinvointialueelta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimiessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä

muuta johdu. Luottamushenkilöillä ei ole vastaavaa tiedonsaantioikeutta hyvinvointialueen tytäryhtiöitä kohtaan.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.

Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä/[ilmoittaa tieto salassapidosta luovutuksen yhteydessä](#).

Velvollisuus hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksenteko

Hyvinvointialueen ennakkokäsityksen hankkiminen on konsernijohdon keino ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön toimintaa ja taloutta. Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää, että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa konsernijohdon tietoon ne asiat, joihin edellytetään konserniohjausta.

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Ennakkokäsitys on hankittava seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat hyvinvointialueen strategiasta ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa hyvinvointialueeseen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen

- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekoaikavälillä, vaikka hyvinvointialueen ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Lähtökohtana on, että ennakkokäsitys hankitaan kirjallisesti, riittävään informaatioon perustuen ja riittävän aikaisessa vaiheessa.

Hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelu, varautuminen ja näiden yhteensovittaminen hyvinvointialuekonsernissa

Varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin säädetään [hyvinvointialuelain](#) ~~lain~~ [hyvinvointialueesta](#) 150 §:ssä. Hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä ~~muin toimenpitein~~ [muilla toimenpiteillä](#) huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen varautumisen ja valmiussuunnittelun periaatteista. Aluehallitus päättää varautumisen ja valmiussuunnittelun järjestämisen käytännön toteutuksesta aluevaltuuston päättämien periaatteiden mukaisesti.

Hyvinvointialueen konsernin tytäryhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin ja laatia vähintään lain sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tarvittavien riskienhallintaa koskevien (mm. toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen ja turvallisuuteen liittyvien) suunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös tytäryhteisöjen mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin.

Konserniyhtiöillä on velvollisuus osallistua hyvinvointialuekonsernin yhteiseen valmiussuunnitteluun ja varautumiseen liittyviin harjoituksiin. Lisäksi konserniyhtiöillä on viestinnälliset velvollisuudet erilaisissa poikkeustilanteissa. Hyvinvointialuekonsernin sisäinen hyvä yhteistyö valmiussuunnittelussa ja varautumisessa on olennaista hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.